

ВКП(б) Звенига Райком, Райисполком, Райпрес-совет орган.

МАРИЙ ПРОЛЕТАР

Г А З Е Т А К
1 ййла 6 т. 00.
6 тылч. 3 т. 00.
3 тылч. 1 т. 50.
1 тылч. — 50.

Адрес: М.А.О. Звенигово, ред. „Мар. Пролетар.“ Тел. № 4

Нурык Марий ВКП(б) Райком дэн Звенига Райкомын партий политик тунэмме пашам сай штен шогышаш вэрыч штымэ соц. договорышт.

Крайнса партий историй тунэмме пашам сай штам увертарыме конкурсе условий дэн кэшпэн, Звенига ВКП(б) Райком дэн Нурык Марий ВКП(б) Райком соц. соревновавышш ушнэн юкэ умбакышт тыгай конкретнэ обязательствым налтыт.

1. Кажне партий историй тунэмме кружок, школшто тунэмме программ турсе тэмаш. Тунэмме ий пытаргыш жапыште тунэмме влакын шынчмаштыштын Райком могырым предствительным колтэа тергаш.

2. Пропагандистлан полыш пумо да пашам контролен шогышлан лийыш ВКП(б) Райком бюро членым школ, группым пентгыдемдаш.

3. Район партий активын шкэм тунемтышаш, ошднэ ий.

Комсомол магазиным образцово магазиныш савырман

„Кр. Волгарь“ завод ОРС-нэ комсомол магазин уло. Ты магазин культур шот дэн мола магазин влак деч огеш орлыат. Плакат, лозунг влак укэ. Книгэ ак вазымо преискураат да „Тамакан шупшаш ок лий“ мавын вазымо кагаз веле пимыктыме. Лэчак очередь укэ. Кум висе вымогай шогышаш деч ошэна киндывм вискала. Пүч кеден монтыдымаш вэрым тыгыде катык влак йатыр улэда. Ужалкалыше влак тэхучебо дэн авалтын огытыл.

Киндын сайлыше вэрч чет крдадыт. Садлан комсомол ма

га виниште, кацествдыме киндэ огеш лий. Комсомолэс влак иктышт васынт дэн соц. тагасыш ушныныт.

Завод комсомол комитет (Но выков) ты магазиным образцово магазиныш савыршаш вэрч огеш шово. Ужалкалыше Акрейе ва шуко гана плакат дэн лозунгым Новиков деч йодын гынат, кызытат огеш пу. Комсомол магазиным образцово магазиныш савыршаш вэрч Райкомлават ончалман, конкретнэ полышым пуман.

4. Районшто пашам он сай штен шогышо кок партшколым почаш дэ тудын паша опытым эрээк газет вэч волгатарэн шогаш.

5. Шлагт посна коммунист влак дэне кум кэчаш теорей тунэмашым эртараш.

6. 10 парторг дэч шагах огы тыгак комсомол пропагандист влак дэч „Маркс—Ленин воспитанье тунэмэ комсомолла полыш пумо нэргэн колышт вэлаш.

Район коллаште штымэ соц. договор тергымашым 1935 ий итуны тылышште эртараш. Нурык Марий ВКП(б) Райком сэкритар Рудаков, Звенига ВКП(б) Райком сэкритар—Лершин.

Шэмэр Эчан

ВКП(б) Рүдö Комитет тэт Планум

1935 ий 1 февральшты ВКП(б) Рүдö Комитетин Планумжо лийö. Планум ВКП(б) Рүдö Комитет политбүрош Микуван дөне Чубарь Йолташ влакым сайлыш. Политбүро член кандидатлан Жданов дөне Эйсс Йолташ влакым. Рүдö Комитет сэкритарийатыш—Иезков Йолташ пуртымо.

Планум пунчалыш—ВКП(б) Рүдö Комитет дүм дөне Молотов Йолташлан Пүтывь Ушэм VII Совет Сйэздыш ССР Ушэм конституцийным ий мунар вашталмаш влакым пуртымо күлэштыкше нэргэн ой дөне пураш.

Одинцов пашажым мондэн

„Суталла“ колхоз (Чувотар йал совет) комсомол организацин пашажо йоршын шулен. Комсомол организацие йал совет дэч брдышты шогаш. Нымогай пашамат огеш ыште.

Комсомол организацишты нымогай дисциплин укэ. Комсомолэс влак иданык дөн ванышым гүлэв огытыл. Политучебо йоршаш лийын ошыл. Культур массе паша йоршаш укэ. Газет шарышаш паша күрлын. Ни школ, ни йал совет, ни колхоз ик газетымат огыт над. А комсомол газет шарышаш йоршаш укэ. Пырдыж газет укэ.

Комсоорг Одинцов шкэ пашажым йоршаш мондэн.

Райком ВЛКСМ Одинцовын пашажым тергэн комсомол организацин пашажым күлэш вэрыш шындыман.

А. Орэхов

ССР Ушэм конституцыш йужо вашталтыш влакым пуртышаш нэргэн

ССР Ушэм совет влак VII сйэздын пунчалнэ

ССР Ушэм конституцыш йужо вашталтыш влакым пурташ күлэм нэргэште ВКП(б) Рүдö Комитет (февральнэсе) пленумын пунчалыш нэргэн В. М. Молотов Йолташын увертарымыжым колыштымак ССР Ушэм Совет влакын VII сйэзд, ВКП(б) Рүдö Комитетин төллымыжым пэш чылаван да шкэ жапысшлан шотлаш пунчалыш:

1. ССР Ушэм конституцыш тыгай вашталтышым пурташ: а) Тачмаш тбр, огыл сайлышым тбр сайлышаш дөне, шуко йыжыгавым—выгак сайлышаш дөне, виш сайлышым—пэтырме дөне вашталтэн сайлыме системым умбакыжат демократизацияла.

б) Ушэм конституцын социальнэ экономик нэргэздым рашемдыме шогашты, конституцын кызытэ ССР Ушэмыштэ класс соотношавылаш кэшшыгыя (у социалист индустрийным ыштыме, кулачествым шалатыме, колхоз стройын сэнгымыжэ, социалист собственностишым пентгыдемдыме да мола) ыштыме шотышты.

2. ССР Ушэм Рүдö Исполнительнэ Комитетлан күшташ: конституцион комиссия сайлаш да тудлан первой пунчалышто ончалтымо нэргэзеш конституцыш тбрлатыме текстым пурташ да тудым ССР Ушэм ЦИК сессийшык пентгыдемдаш пуаш.

3. Совет властын черэган сайлышымжым у сайлыме систем дөне эртараш.

ССР Ушэм Совет влакын VII сйэзд вуйлатыше—М. Калинин.

ССР Ушэм Совет влакын VII сйэзд сэкритар—Изнукидзе А

Майоров пашам чаракла

Мий „Дружба“ колхознэс (Кужмарий йал совет) колхозник, „Марий Пролетар“ газетин йалкоржо Иванов Февраль тылэшты колхоз пелен „У Вий“ дүман пырдыж газетым луктым. Пырдыж газетшты фанплан төллышым чараклыше комсомолэс Майоров нэргэн замэтым вазымо ильэ. Майоров пырдыж газетшты шкэж йодына.

Иванов

Редакций дэч: Райкомол дэч титакан комсомолэс Майоровым пентгыдын пүтырашаш

Дошкольница Суворова нэргэн

РОНО н дошкольно инспекторлан Суворова Тамара шогаш. Тудо дошкольно пашам виандыме олмеш, лустара веле. Пашакше жапыште огеш 9 шагалан толшаш олмеш, 12 шагалыште веле толэш

Паварыш кайашлан—ийлым Райкомол бүрош укыжтэн—манын олдалэн кайа.

Суворова комсомол радам гыч дүмо гынат, Райисполком комсомол организацишты комсоорглан шогалденыт. Сэрг.

Булыгин дэч примэрым налман

Мушмари Лестранхов пелен Осоавиахим организацие 24 йенным уша. Ты организацие пашам образцово ышта. Кызыт член влак коллаште сар пашалай тунэмаш куго верым налын шогаш. Кок кружок: строй дэн тунэмаш да стрелковий кружок пашам ышта. Аль член колла гыч 3 ГГО да 2 Ворошилов стрелок вэле.

Чыла член влак оборон „На страже“ газетым налыт. 1934 ййлач член ввносым погэн пытарыме.

9 лотерей Осоавиахим билетым 1200 т. шарышаш олмеш 1500 тэнгэшым шарыме 150 тэнгэ окса 4 Январлан погымо. Ты Осоавиахим организацим Булыгин вуйлата.

Ш. Эчан

2 тылзэ эртыш кино лийын огыл

„Ташчур“ промколхоз (Кожла—Сола йал совет) 1934 ийыште декабр тылэшты К. Сола киноуст дөне договорым штыш. Но договор огеш шукталт. 2 тылзэ эртыш тиде колхозышто кино лийын огыл. Кожла—Сола кино кустлан договорым кагаз умбалнэ огыл, а паша дөне шуктыман.

Шопнер Микуш.

Подумаю и скажу (Из фэлэйтон)

шыште, капиталист влак пашам план дэч посна штат. Садан дөне пунын кризис лийш. Ик капиталист дэн вес капиталист завод, аль паврыкыште штен дүмо сатуштын акшым ивемдэн, уташен ужалат. Тидыже конкуренсий лийш.

— Тумбакыжэ... — Дальше, я понимаю так, капиталист-влак пашажым пэш чет эксплоатаровалат. Пашажалан пашадарым турсе огыт тұлб.. тэшэ, тумбакыжэ каласен ом керт-мавыа Киршина шкэ мутным кошартыш.

Вара пропагандист Средин шкэак капиталист нэргэн сайын умыктырашшат — Пестовой, ну как у нас в СССР идет работа, безработица есть или нет? Средин йодо.

— Да, у нас в стране нет безработных. — Могай у заводым шинчэт? — Не.. знаю... Пестова вожылдэ гыч ваш мутым пуыш.

— Какие знаете тректорные заводы, гидроэлектростанция? — Не знаю—Пестова вашму-

тым пуа. —Где уголь добывается? —Скажу....подумаюничего незнаю... —Вы тов. Алексеев скажите, на все заданные вопросы Пестовой—Средин Алекссйев дэч йодо.

Алекссйев ССР Ушэмыштэ лийше паша нэргэн чыла каласыш. Средин—тэвэ тый дэчет ивэрвэз, Алекссйеват шинча—манын Пестовалан ойлыш.

—Пускай....—Пестова ваш мутым пуыш. Политик тунэмме пашам аклыдымаш ныгуштат лийын огеш керт. Кажне комсомолэс-лан политикым сайын тунэмман. Комсомолка Пестова политик тунэмаш күлын пижын огыл. Туджан ВЛКСМ Райком могырым пентгыде мэрным штыман.

Эспай

Чодра орол, чодрам ужала.

26 километр прорабпундышты чодра ороллан Корльков Микита шогаш. Тудо чодрам чытыдыме начар орола. Чодрам оролымо олмеш, чодрам шкэак ужала, ужалыме оксажым йуын пытара.

Эсерыме.

Кас. Звенига поссылко пашажэ ильме обрт, кажне учреждэныште Ильичын лампыжэ йула. Револьудо площадыште радио сыланэ мурым мура. 6 пагат жап шуын. Мый квартал гыч лэктын „дом оборон“ пбртыш лийше полит савыачыш ошкөдем. Мыйым комсомолэс Келшэв дэн Паву покотэн шуыч. Ме кумытын политик тунэмме нэргэн мутлавава. Мутлаван, мутлаван. Дом обороныш“ шурышна. Стол дбрышты пропагандист Средин кнагам лудын шинча.

— Здорово ребята-маныэ Меат

— Здравствэ! — мавна.

—Кудашса, шичса, шувэш огыл вло-влакат толгыт — Средин кэмнан дөне ойла...

Изыш лийат чыла погынен шуыч. Пивжакыштым тыгак улшыштым кудашын олымбаке шинчыч.

— Ну йолташ влак начаем. Сегодня первой темлан зачотым кучаш. Кб шинча первый тэмэ могайя?

— Два мира, Две системы-комсомолэс Майкин ваш мутым пуыш.

— Так. Капиталист кугыжанышты паша куэе кайа — йодо—Киршина ойло...

— Капиталист кугыжаны-

Зэдакцийыш пурышо сэрэш-влак

Вэс ушкалым на-лыктыман

Изи Кожвож Яалысэ (Нук-туж Яал совет) шкет ованлы-кан Тойкишкин Элексей швэн-жын паштөнге ушкалжым выге деч йотде 25-ше январьште ужалыш.

Иал советлан ушкал ужалы-ше Тойкишкин Элексейым кы-зытак пролетар суг очык шо-галтөн, ушкалым налыктыман.
И. Кожман

Кодшо ийланат тўлэн огытыл

Изи Моламас Яал (Красно-йар Яал совет) Шкет ованлы-кан Кирилова П., Михайлова Е., Игорова П., Васильева Е. 1934 ийлан шы налогым тў-лэн огытыл—1935 ийланат огыва тўлб—манын чаракым швндылыт.

Тыгай саботажник влаккан Яал совет могырым чаманыды-ме отпорым нуман.
Ш. ЭЧАН.

Сортировка пудыргэн

„Йошкар Пелодыш“ колхоз (Сотнур Яал совет) шошо ага-лан паш начар йамдылалдеш. Урлыкшым йыршбш ырыктымэ огыл. Иал ованлык машина ача-лыде лум лўвалне кылдыт. Сор-тировка гын йыршбш пудыргэн. Колхоз вуйлатыше Ковырев шошо агадан йамдылалдаш ог-эшат шоналтэ.
П. Марий

Димитрийэв дэн Кузь-минов колхоз погым шўктэныт

„Онар“ колхоз (Петйал Яал совет) вуйлатыше Димитрийэв, бригадир Кузьмин Михайл 1934 ий шыжым 300 пуг парэнтгым шўктэныт.
Комсомол

Рэдакций дэч: РайЗО дэч колхоз ного шўктышб влакым кызытак пролетар суг очык мут кучаш шогалташ йодына.

Газетым огыт нал

„У Яал“ колхоз (Петйал Яал совет) 1935 ийлан ик № газетымат огыт нал.

Тыгакэ Петйал пелэ кыда-лаш школышто туныктышо влакат газетлан подпискым ышташ мондэныт, а Крылов Ибтыр гын,—газет дэн мом-ышташ-велэ манэш.
ПОРАЖ ПАРПОН

Планым курлыт

„Дружба“ колхозысо (Куж-марий Яал совет) колхозник Маркэв Кргорий, Вышивалкин Андрей, Николайёва Ана 1934 ийыште тўлышаш йытын за-даньыштм альё йоткэ йбр-шбш тўлэн огытыл.

Кызытак нине влаккан йа-тыным тўрыс тўлуктыман.
Кожэрекий

Саботажниклан пэн-гыдэ мэр ыштал-дын

Арэз Бэляк Яал Красно-йар Яал совет шкет ованлыккал Данилов Кавырля дэн Корни-лов Илья 1934 ийлан үй пла-ным саботажланен шышт төмэ. Садланак Краснояр Яал совет Корниловым 69 тэңгелан да Данилов Кавырляем 122 тэңге-лан штрафоватлыш.
И. дэн Ш.

Павловым пэнгыдын пўтыралман

„Калинин“ колхоз гыч (Пет-йал Яал совет) сэрэш газет нум-алыштышылан Павлов Иван-ым шогалдыме. Тудо подписчик—влаккан тошто газет журва-лым подписчиалан пудымэ олмэш, шкаланже кода.

Колхоз правлэнылан титак-ан Павловым пэнгыдын пўтыр-алман.
А. Н.

Иванов куго йэн-туныкташ огышат шоналдэ

Отымбал Яалысэ (Куго Па-рат Яал совет) кнагадан ша-гал моштыдымо дэн кнагадан йыршбш моштыдымым тунык-таш Ивановым ойрымо. Ива-нов туныктымэ пашашкэ ик-жын огыл да куго йэн тунык-таш йыршбш огыш шоно.
Иал советлач його Ивановым пэнгыдын пўтыралаш, кызы-так куго йэным туныкташ тў-налман.
Сэлымэй

Культур паша начар кай

„Будьоний“ колхозышто (Нурда Мучаш Яал совет) куль-тур паша йыршбш огыш кай. Колхозышто пырдыж газет альё йоткэ ик № ат дэжтын огыл. ВОКК йачейкэ вуйла-тыше Черныбайёв Сэмон йачей-кэ пашам йыршбш огыш вуй-латэ. Колхозник-влак воклаште газет журнал шарыме пашашт чытыдыме начар.

Колхоз правлэнийлан кызы-так культур пашам виангы-ман.
Барсуи.

Филипов Ушкы-жым шўшкылын

„Дружба“ колхоз (Кужмарий Яал совет) вуйлатыше Филип-пов тений колхозник куго ур-лык ушкыжым шўшкыл жочко. РайЗО-лан ушкыж шўшкыл-шб Филиповым кызытак суг очык мут кучаш шогалтыман.
Кожэрекий

Налмэ обезатэльс-тым паша дэн шуктыман

Звонигэ Марий Педтехникум Пўтынь Ушэм VII ше совет сйэвд лўмэш культпоходыш уш-нен. Но тугэ гынат, культпо-ход паша огыш кай. Технику-мышто лудмо вал уло, а паша-гын йыршбш огыш шгалт. Эя очыштым гыште гўрлб сылне мутан, политик литератур йа-тыр ильэ. Кызыт гын тыште кнага влакын комышт гына кодын. Лудмо валыште марий йылы дэн лусталгыше газет—журнал йыршбш уке улэшт. Ра-йонысо „Марий Пролетар“ га-зетым луднэт гынат, от му. Ма-рий газетлан подпискым шы-маг огыл. Лудмо вал вуйлаты-ше Петухов шкэ пашажым шкэ шталмаш кудалтөн.

Студент илыме интернатлаште культур тўс йыршбш огыш кой. Пўртыштб пуракан, кўвар она кож арныаш ик кана велэ мушкалдеш. Пырдыжым сылне плакат дэне сылнэштарыме огыл. Дом колхозникым дэн подшивочный интернатлаште илыше студент влак йўгыштб вўдым йўын илат. Санитар ко-мис вуйлатыше Бэлява Май-рат шкэ пашажым шкэ штал-маш шуэн. Тудо пашажым йбр-шбш мондэн.

Тидэ одчытымо ситыдыман влакым кызытак пытарыман. Культпоходыш уднэн, шкэ ўмбак налмэ обезатэльстыым кагаз ўмбалне огыл, а паша-дэн шуктыман.
Пэро

Правлэныэ ужэш гынат, мэрым огыш штэ

ИЗИ МОЛАМАС“ колхоз (Краснойар Яал совет) имньэ очынамаш сайемдыпаш верч огыш тырше. Имньым члендан кагаз ўмбалне велэ пэнгыдем-дыме. Садланак имньым докты-лыт.

Төве: Сэргейёв Н. И. паша гыч толешат кудышымо пур-тен туара, имньым 7 ийаш ик шывыжлан коньшынныш надга йаш пуа. Мошгышо имньёлан икшывыже вўдым йўста. А Хлебников И. Г. шкакэ пэн-гыдемдыме имньым огыш кыкэ Кок имньэ дэн пашам кайа иктыжым вонгыжлан (колхозник огыл) пуа. Тыгай йордымаш паша йагыр уло. Садлач кы-зыт имньэ влак туп логалше шогат. Ик имньэ йыршбш на-шалан огыш йоро.

Колхоз правлэныэ ты йор-дымаш пашам ужэш гынат, ог-эш тўрлатэ. Титаканлан ным-гай мэрымат шытыме огыл.
Моламас

Иусупкин шкэ нэожым чодра пашаш огыш колто

Чэркэ—Сола Яалысэ (Куго Сэргей нэожым чодра пашаш Парат Яал совет) шкет ован-лыккан—влак чодраште пашам-паш томам ыштат. Иал упод-номочен Иусупкин Васлий чодра пашашкэ альё йоткэ ситанын паша вийым колтөн огыл. Тудо шкэжыме Иусупкин

Колтэмэ олмэш, паша дэч шы-тэя ашна.
Иал уподномочен Иусупкин-дан кызытак пашашкэ ситан-ны паша вийым колтыман.
Сэлымор.

Титаканым суд очык

„Красный Кустарь“ пром-колхоз (Кужмарий Яал совет) шошо агадан начар йамдыла-деш. Лум кучынамаш шагал-штыме, коньух-влак имньым на-чар ончат. Садын дэч шукерт огыл ик имньэ чоман лугыч штөн. Колхоз правлэныэ тита-канлан нымогой мэрымат штөн.

Огыл. Качество очыкшо ком-исэ шкэ пашажым лўшгэн. Кы-зыт имньёлан пукшыпаш кур-го, шўльб олым йагыр шўын.
Колхозник.
Рэдакций дэч: РайЗО дэч титакан-влакым пален налын кызытак суг очык шогалты-ман.

Пэрэггым шўктэныт

„Оборон“ колхоз (Петйал Яал совет) шошо агадан паш начар йамдылалдеш. Вуйлаты-ше Коротков Васлий шошо агадан йамдылалтме нэргэв йыршбш мондэн. Колхозник ур-лыкш парэнтгыже шўдб пуг-ула шўын. Иал ованлык мэ-шин; плуго, шўрб кучто шўын тушто кылдеш. Шурно шийме

машина лумышто рўдангыя шин-чат. Лум гыч погэн ачален шындаш понышо ныгэат уэз.
Шуг

Рэдакций дэч: РайЗО дэч кўшбш очыктымэ колхозышто ситыдынамаш чараш луктын, титаканым суг очык шогал-таш йодына.

Алэксэйэв дэн Вадимов огыт вуйлатэ

Нушыл Шарача Яалысэ (Куго Порат Яал совет) шкет ованлыккан влак шошо агадан чытыдыме начар йамдылалтыт. Агроуполномочен Алэксэйэв Ми-хайл дэн Максимов шошо ага-дан йамдылалтмашым йыршбш огыт вуйлатэ.

Тидэ Яалысэ шкет ованлыккан

влак. Урлыкшынштым трийёр-вшт колтөн огытыл. Иал ован-лыккэ машин ачалымэ нэргэн йыршбш мондэныт.
Алэксэйэв дэн Вадимовлач кызытак шошо агадан йамды-лалтмашым вуйлатэн, шошо агадан виан йамдылалтман.
Сэлымэй

Ачалэн, кукшо вэрыш погэн шындыман

„У Илыш“ Промколхоз (Лип-ша Яал совет) шошо агадан га-чар йамдылалдеш. Иал ован-лык машина; плуго, шўрб ача-лыме огыл, чыла машина лум лўвалне кылдыт. Правлэне член Ёрыдов монар плуго, шўрб уло йыршбш огыт палэ. Зягэаг шў-

рб гын, нурышто лум лўвалне кайа.
Колхоз правлэнийлан кызы-так чыла Яал ованлыккэ машина плуго, шўрэм ачален, кукшо вэрыш погэн шындыман.
Визмут

Прокофйэв врэдитла

„У Иал“ колхоз (Петйал Яал совет) вуйлатыше Про-кофйэв вуйлатыме пашажым шкэ шталмаш шуэн. Тидэ кол-хоз шошо агадан паш начар йамдылалдеш. Урлыкшым тў-рыс ырыктөн огымо огыл. 40 тон урлыкш парэнтгэ шўын. 1934 ийыште обсна вўтам шташ кўлэш ильэ гын, альё йоткэ шытыме огыл.
Колхозышто имньэ очыкмо паша кўлэш вэрыште огыл. Ковыух влак имньым чытыны-

мэ начар ончат. Тений кок им-ным велэ налме. Кок имньэ-колыш.
1934 ийысэ доходым альё йоткэ пайлыме огыл. Колхо-зышто мола ситыдыманаш паша влакат йагыр улэшт.
Колхозник
Рэдакций дэч: РайЗО дэч тидэ очыктымэ колхозышто улшо ситыдынамаш тэргэн на-лдя, титакан влакым кызытак пролетар суг очык мут ку-чаш шогалташ йодына.

Арака шупшыкташ гына кайэныт

Изи Памйал Яалысэ (Кужма-ра Яал совет) шкет ованлыккан влак 1934 ийыштак Шуйко прорабдункт дэне чодра шу-шыкташ маньык кок могыран договорым шыгыт. Тугэ гынат, дуно чодраште пашам начар штөн шогат. Иужо шкет ован-лыккан красанлык влак альё мартэн чодра пашаш лектын огытыл.

Төве: Бэлов Стэпан, Иванов Контэагян, Шыбаков Иван

чодра пашаш мийенат огытыл. Нуно арака шупшыкташ гына кайэныт. 26-шо январьште нине, чодра паша дэч шылын илыше влаккан калык суг не-устойко тўлаш пунчалэ. Но тидат шыч полшо. Нуно кы-зытат чодра пашаш огыт кай.
Пай
Отвэтствэныйй рэдактыр С. В. МАКАРОВ